

Men jeg vil også godt sige, at vi synes, det er vigtigt at få diskussionen om forsvarsforbeholdet, der på nuværende tidspunkt har 13 år på bagen. Det var jo SF selv, der tog initiativet i sin tid til at få formuleret de fire forbehold, hvoraf forsvarsforbeholdet er det ene, og det, vi tog udgangspunkt i dengang, var selvfølgelig det, der stod i Maastrichttraktaten om en fælles forsvarspolitik, som ville kunne føre til et fælles forsvar, sagt på populært dansk: en europahær. Det var frygt for en europahær, som var helt dominerende, da forsvarsforbeholdet blev formuleret.

Siden har meget faktisk ændret sig. Den Vestunion, som var bygget ind i Maastrichttraktaten, er død. Den er skrevet ud af traktaten, og det skete i Nice. Forsvarsbudgetterne i de europæiske lande er faldet ganske markant, nemlig ca. 30 pct. siden Murens fald. Forsigtserklæringerne om et fælles forsvar er blevet svækket, og den fælles forsvarspolitik er reelt indskrænket til rækken af humanitære opgaver, fredsbevarende opgaver og krisestyring, herunder også fredsskabelse med mulighed for at indsatte en begrænset styrke. Det sidste er, som det har været nævnt heroppefra, flere gange sket i bl.a. Congo, Makedonien og i Bosnien, hver gang forankret i FN.

Kl. 15.25

Forsvarsforbeholdet betyder, at Danmark står uden for alle disse områder, og der er også rent humanitære opgaver, vi står uden for. Det betyder også, at Danmark ikke har nogen indflydelse på udviklingen af EU's forsvars- og sikkerhedspolitik. Det mener vi også i SF er et problem. Vi tillægger det stor betydning, at EU's forsvars- og sikkerhedspolitik baseres på et stærkt civilt fundament, et bredt fundament, hvor bistand, frihandel og diplomati også indgår i det; altså evnen til krisehåndtering og analyse, kort sagt forebyggelse.

Men vi erkender også, at det kan være nødvendigt at udøve militær magt for at holde krigerske parter adskilt. Og det er netop i denne kombination af de civile redskaber og tyngden i de civile redskaber og muligheden for at anvende begrænset militær magt, at vi ser mulighederne for, at EU kan udvikle en stærk sikkerhedspolitik og komme til at spille en rolle som en stærk global aktør.

Man kunne også stille spørgsmålet: Hvorhøje andre steder på denne klode kan man se konturerne af en region, der vil kunne spille en stærk sikkerhedspolitisk rolle baseret på et

stærkt civilt fundament i EU? Jeg kan ikke få øje på det, det er i hvert tilfælde ikke i USA.

I takt med udviklingen i EU's sikkerhedspolitiske forståelse, men også i lyset af Murens fald og det, at vi kun har én supermagt i dag, nemlig USA, har SF's politik på det her område også forandret sig. Vi vedtog på et landsmøde i efteråret 2003, at vi ønsker, at Danmark skal kunne deltage i alle Petersbergopgaverne.

Det kan ske, enten ved at det danske forbehold ændres, eller ved at forsvarsforbeholdet erstattes af en dansk aftale og en ensidig dansk erklæring, som gør det klart, at Danmark ikke vil sige ja til opbygningen af en europæisk hær. Det er klart, at det skal foregå ved en folkeafstemning, det er jo indlysende, det har vi alle sammen lovet, det ønsker vi alle sammen. Men dette er blot for at sige, at SF også ønsker en diskussion om forsvarsforbeholdet.

Tidspunktet for en folkeafstemning har vi ikke nogen holdning til her og nu. Jeg er glad for, at udenrigsministeren, mens han endnu havde mulighed for at være her, bekræftede den politiske aftale, vi har, og vi mener, det må være sådan, at beslutningen om tidspunktet for en folkeafstemning må være et spørgsmål om en forhandling og en drøftelse mellem de partier, der var med til at skrive under på aftalen den 2. november 2004.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg synes, det er en meget fin åbning, SF gør i forhold til EU's sikkerheds- og forsvarsdimension, og jeg vil blot spørge, om det ville være acceptabelt for SF i dag, at vi ikke havde noget forsvarsforbehold overhovedet ud fra den erfaring, vi har allerede på nuværende tidspunkt med de opgaver, som EU har gennemført og har under gennemførelse.

Ville SF kunne leve med ikke at have et forsvarsforbehold? Jeg er godt klar over det med afstemning og udsættelse osv.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu er det jo en meget tænkt situation, for da vi stemte om Maastrichtaftalen i 1992, var det noget andet, der stod i traktaten end det, der står i Nicetraktaten. Det, der stod i Maastrichttraktaten dengang, gjorde jo, at der var en stor frygt for en Europahær, og det var også det, vi reagerede meget stærkt imod.